

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch. n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

(CrDS 1964, rodokmen). Je tedy pravděpodobné, že ve vsi, podle které odvozovali svůj predikát, vlastnili také opevněné sídlo.

Jaroslav Sadílek

Literatura:

CrDS 1964: Cronica domus Sarensis. Brno.

Nekuda, V. - Unger, J. 1981: Hrádky a tvrze na Moravě. Brno.

Tenora, J. 1903: Vlastivěda moravská II. Místopis. Kunštátský okres. Brno.

Resumé:

Crhov (Bez. Blansko). Haus Nr. 31. Mittelalterliche Festung. Oberflächenuntersuchung.

DEBLÍN (okr. Brno-venkov)

Kostelní ostrožna - uliční prostor před č. p. 93 a 99. Osídlení vrcholného středověku. Záchraná akce Okresního muzea Brno-venkov v Předklášteří.

Dne 20. května 1994 byly sledovány již zahrnuté rýhy vodovodu, rozváděného do jednotlivých domů v okolí kostela a v prostoru bývalého vrchnostenského dvora. Místy navršené výhozy svahových hlín a podložních zvětralých žul či ortorul neposkytly většinou významnější nálezy, s výjimkou svahu před č.p. 93 a 99, asi 95 m jižně farního kostela sv. Mikuláše (okolo 459 m n. m.; St. mapa 1 : 5 000 - odvozená, list Tišnov 6-2 z r. 1990: okolí bodu 405 mm od Z a 264 mm od J okrajové sekční čáry). Z intenzivně černě zbarvené hlíny výhozu bylo vyzvednuto celkem 31 keramických zlomků (z toho 4 z okrajů a 16 ze zdobených výdutí, typově hrnky, hrnce a zásobnice), patřících téměř výhradně tuhové hrncině 1. i 2. poloviny 13. století (výzdoba radélkem, oběžnou šroubovicí a vlnicí, okraje vytažené vzhůru či šikmo s podžlabením). Keramika spolehlivě dokazuje osídlení ostrožny s pozdně románským kostelem od 1. poloviny 13. století, odkdy se po Deblíně počali také psát příslušníci významného rodu z okruhu přemyslovské dvorské šlechty. Terénní situace napovídá, že již prvotní sídlo pánů z Deblína mohlo být situováno v prostoru kostelní výšiny nad údolím naproti vlastní tržní osadě, tak jako pozdější hrad, poprvé výslovně doložený roku 1299 a podle všech indicií umístěný právě pod kostelem v místě drobné parazitní zástavby, do které patří jak uvedená č.p. 93 a 99, tak i samotný prostor nálezu keramiky (Oharek 1923, 199; Hosák 1931-1932, 33-34; Jan 1995, 22).

Jiří Doležel, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Hosák, L., 1931-1932: Příspěvky k starému rodopisu Moravskému. I. Páni z Deblína, Dubna, Brušperka a Loučky, Od Horácka k Podyjí IX, 33-36.

Jan, L., 1995: Neznámá listina na deblínském panství, Časopis Matice moravské CXIV, 3-24.

Oharek, V., 1923: Vlastivěda moravská. II. Místopis. Tišnovský okres. Brno.

Resumé:

Aus der im Raum der Debliner Kirchenhöhe gegrabenen Wasserleistungsrille gelang es im Jahre 1994 aus dem Ort vor den oben genannten Häusern südlich von der Kirche eine kleinere Keramikkollektion der ersten und zweiten Hälfte des 13. Jahrhunderts (Gesamt 31 St.) zu retten. Der Fund außer dem eigenen

Siedlungszentrum der Ortschaft kann mit dem ursprünglichen befestigten Sitz der Herren von Deblín zusammenhängen, der sich nach der Tradition und Terrainsituation gerade in der Nähe des Fundraumes befinden konnte.

DOLNÍ VĚSTONICE (okr. Břeclav)

Intravilán obce (dům č.p.40). Doba hradištní? Záchranný výzkum.

Při hloubení jámy pro nový sloup elektrického vedení v intravilánu obce Dolní Věstonice objevili dělníci lidské kosti. Narušený kostrový hrob byl situován mírně severovýchodním směrem proti kostelu před domem č.p. 40. Plošný výzkum nebyl prováděn vzhledem k omezení plochy betonovými chodníky a silnicí. Kosterní pozůstatky se nacházely v černohnědé humózní vrstvě, více než 100 cm pod dnešním povrchem. Hrob byl pravděpodobně orientován hlavou k východu, bližší nálezové okolnosti, ani způsob uložení však nebylo možno zjistit. Kromě několika středověkých střepů v nadložní vrstvě nebyly získány žádné další předměty.

V roce 1976 byla nedaleko od místa nálezu objevena středohradištní nádobka interpretovaná jako součást hrobového inventáře (Klíma 1978, 70-71). Je možné, že nále z léta roku 1994 je dalším hrobem blíže zatím neznámého velkomoravského pohřebiště, které se rozkládalo někde ve středu dnešní obce a mohlo mít návaznost na pozdější lokaci Dolních Věstonic.

Evženie Klanicová, Regionální muzeum Mikulov

Resumé:

Dolní Věstonice (Bez. Břeclav). Innenraum des Dorfes (Haus Nr. 40). Burgwallzeit? Rettungsgrabung.

HELFENŠTEJN (k. ú. Týn nad Bečvou, okr. Přerov)

Hrad. Středověk, novověk (14.-17.stol.). Zjišťovací výzkum.

Výzkum v září 1994 byl částečně realizován v prostoru před IV. hradní branou a potom také v prostoru tzv. pekárny ve východní části třetího hradního (Kravařského) nádvoří. Před IV. hradní branou byla pod výraznými destrukčními vrstvami v hloubce kolem 2 m zachycena požárová vrstva, překrývající kulturní vrstvu s početným archeologickým materiálem z konce 16. a z počátku 17.století. Z nálezů jsou zajímavé exempláře zbraní (partyzána). Požárová vrstva nepochybně souvisí s poškozením hradu v době třicetileté války.

V objektu tzv. pekárny byla zjištěna relativně dobře uchovaná podlaha z cihelných dlaždic, sondy pod úroveň podlahy prokázaly existenci starší obvodové zástavby v těchto místech, nepochybně související s výstavbou původního předhradí samotného hradu snad již na konci 14.století.

Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

Resumé:

Helfenštejn (Katastralgebiet Týn n. Bečvou, Bez. Přerov). Burg. Mittelalter, Neuzeit (14.-17. Jh.). Vorläufige Sondierung.